

**Ordinarivs Senior Et Reliqvi Assessores Facvltatis Ivridicae Lipsiensis
Lavdabiliter Svperatvm Examen Viri Generosissimi Gottlob Lvdovici De Poellnitz
Eqvitis Misnici Pvblice Testantvr : Insvnt Responsor. Iur. LXXI. LXXII. et LXXIII.**

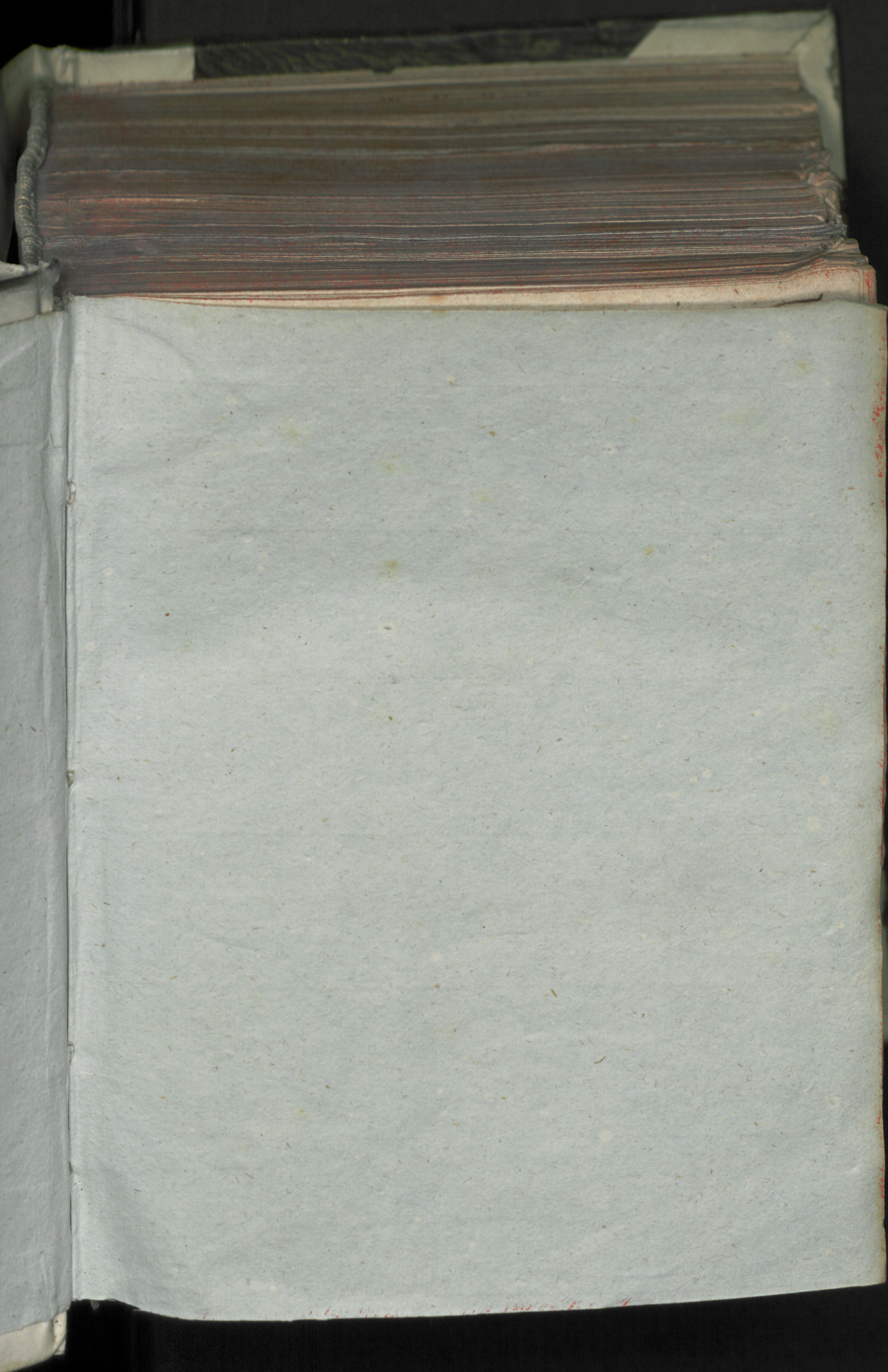
Lipsiae: Ex Officina Saalbachiana, [1797]

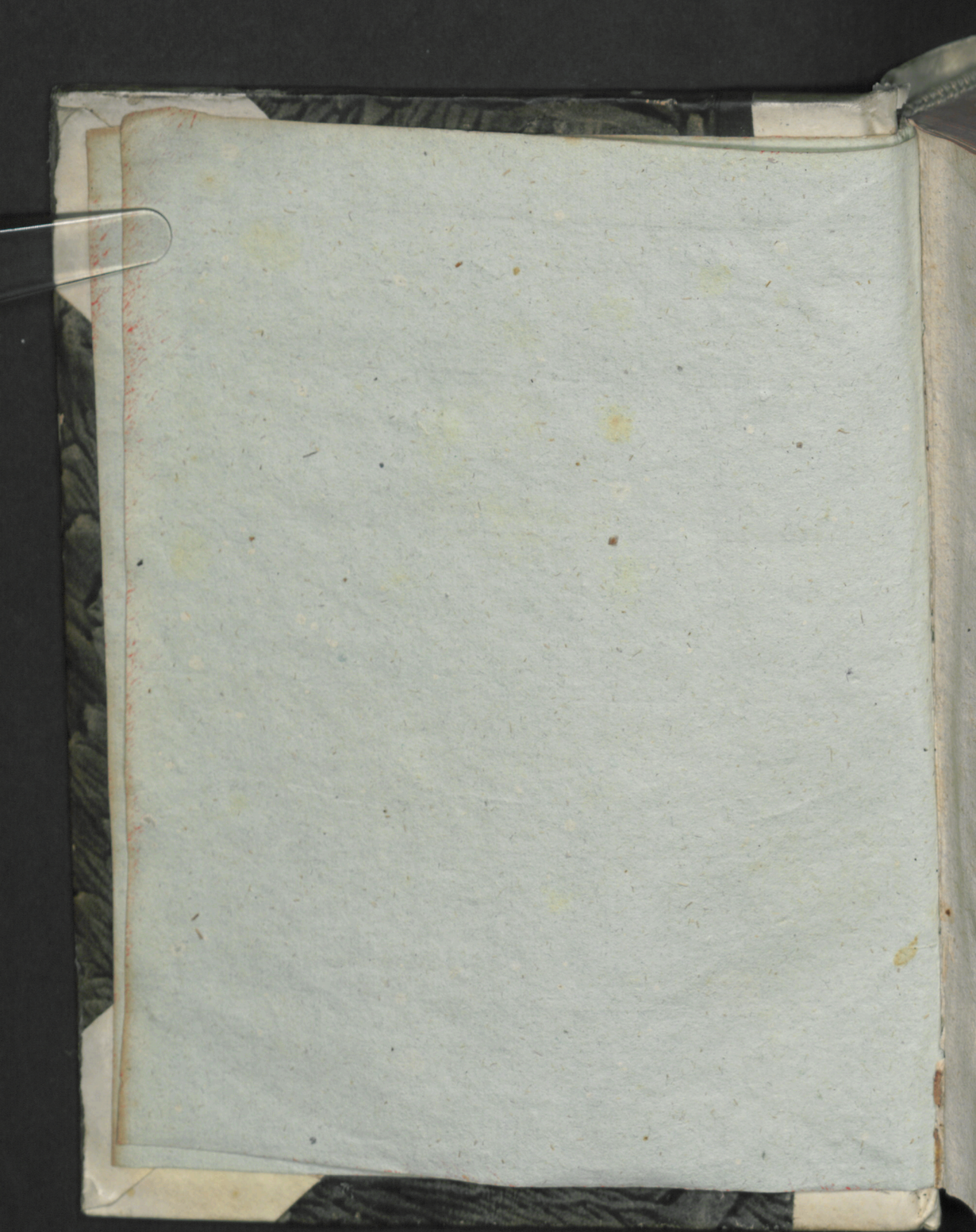
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1782433937>

Druck Freier Zugang

N. N. - 2 (38.)

~~1716~~
ORDINARIVS
SENIOR ET RELIQVI ASSESSORES
FACVLTATIS IVRIDICAE
LIPSIENSIS
LAVDABILITER SVPERATVM
E X A M E N
VIRI GENEROSISSIMI
GOTTLOB LVDOVICI
DE POELLNITZ
EQVITIS MISNICI
P V B L I C E
T E S T A N T V R

I N S V N T

Responfor. Iur. LXXI. LXXII. et LXXIII.

~~175~~

ORDINARIUS

SENIO ET NOBILITATE

REPUTATIONE

REVERENTIA

REVERENDISSIMO

FRANCISCO

DE VINCENZI

COTTELORELLI
DE PELLITIS

REVERENDISSIMO

FRANCISCO

DE VINCENZI

FRANCISCO

REVERENDISSIMO

RESPONS. LXXI.

Qui parentes alit., impensas propterea factas regulariter frustra repetit.

Patrem, eoque defuncto vel misero, matrem potissimum ad alendos infantes obligari, videor mihi Respons. LXIV. probasse. Haec obligatio an mutua sit, audio, qui iure naturae subdubitant. Partim, quia, infantes quod attinet, id quidem necessitas exigit, ut ultra hominis aetatem mundus perduret. Quam ob rem Deus huius rei studium non hominis modo, sed animalium caeterorum omnium naturae indidit. Nequaquam vicissim. Hinc, descendere magis, quam ascendere, amorem, circumfertur.

Vel in ciuitate ad alendos ciues de republica bene meritos, senesque, ob imbecillitatem ad inopiam redactos, ipsa ciuitas fortius, quam familia, censeretur obstricta. Ut vero taceam, fortiolem vix cogitari obligationem posse, quam iis habendam, quibus intermediis praeter ens nostrum naturale, simul morale debemus, ingratisimi profecto et vere servilis animi esset, qui parentes alendi opportunitatem sibi ob-

latam non appetendam potius existimaret, quam fugiendam. Et quoniam e re publica est, ad virtutem ciues inuitare, eamque iis conspicuam proponere, non miramur, iuris romani conditores alendi obligationem mutuam esse voluisse, prout ex l. 5. §. 1. D. d. agnoscend. et alend. etc. intelligimus.

LEYSERUS in *Specim.* 325. *Medit.* 4. et 6. sibi ipsi contradicere videtur, dum illic matri liberorum locupletium altrici repetendi animum adscribit, hic alimenta, si aliunde haberi potuissent, donata praesumit. Est vero, quod sententia vltimae obseruationi illustrandae adiecta significat, vtriusque conciliandae ratio haec, vt videamus, receptor ad alendum obligatus fuerit, an minus, eique si illud, repetendi veniam tribuamus, sin hoc, denegemus. Quemadmodum durius obligari scimus, qui gerendo negotio se obtulit, cui suscipiendo alium paratum esse nouerat.

Ecquis enim, patre defuncto, matris principem esse negauerit liberos alendi educandique obligationem, quos in conuictum eius ipsa natura dedit. Quam ob rem si officio suo satisfecit, existimanda non est, liberis, qui opibus vnde se ipsos exhibere valent, instructi sunt, impensas remittere voluisse. Vt potius, quoniam patriae potestatis commoda matri negantur, et fructuariam antiquae Germaniae tutelam certe in ciuibus ius nostrum respuit, a iudice tutelari iure suo postulet, vt impensae adhuc factae ex pupillari substantia restituantur, certaue pecunia sibi quotannis soluenda decernatur, quae pro modo facultatum ac dignitatis, sumtibus in futurum

turum

turum ferendis suppetere possit, *f. Vormundsch. Orda. v. J.*
1782. Cap. XII. §. 3. und 6.

Qui vero inopem cognatum, vel extraneum, sponte suscipit, nemini facile eodem commodò maclandus videbitur. Ille nimirum, quia negotium vel non omnino, vel omnino non ad se pertinens subiit, neque rempublicam ad satisfaciendum, neque caeteros cognatos ad conferendum, re peracta, sibi obstrinxit. Vt potius ab initio incubuerit, pauperem susceptum reipublicae alendum tradere, vel, quos eodem secum vinculo obstrictos putaret, vt oneris partem suscipiant, conuenire. Quod, quia intermisit, remisisse censendus est.

Neque existimo, meliorem esse conditionem filii, qui, quum plures liberi superessent, inconsultis iis parentes, plane inopes fuerint, an minus, vt secum versarentur, et in conuictu essent, recepit. Negas, quia liberorum omnium, praesertim, si opibus iisdem gaudent, obligatio par est, et quia donandi animus non patitur praesumi. Sed quanquam haec largior, vt consecutionem in re praesente admittam, a me impetrare non possum. Nimirum, quod parentibus gratis datur, retribuitur potius, quam donatur. Et quae in donationem simplicem cadunt, vt quodammodo, quod exemplo sit, iudiciali insinuatione indigeat, vt ob quasdam causas reuocari patiatur, et quae sunt id genus alia, remuneratoria donatio omnia respuit. Quidni adeo praesumptionem donationis admittat? Praesertim, quia voluptas, quam ex grati animi sensu eiusque conscientia generosi plane singularem percipiunt,

piunt, et conuersationis deliciae, quod redditum est, et reddi potuit, abunde compensant. Mitto rei domesticae curam, quam certe partim eiusmodi parentes inire solent, quae propter fidei puritatem mercedis loco aestimari meretur.

Vt si parentes opibus valentes gratis alere filius nolit, praeuio contractu opus esse putem, sin minus, conuentione cum fratribus ineunda, qua reliqui vel contributionem aere praestandam, vel alternis vicibus ipsam commorationem et conuictum suscipiant, quo arbitrio eos priuare nefas.

Quam ob rem quum his ipsis diebus nobis eiusmodi controuersia coram Senatu Lichtensteinensi agitata proponeretur, qua frater ob matris cohabitationem et conuictum per aliquot annos in domo sua perceptum, post eius mortem, ut partem pretii horum commodorum sibi solueret, sororem conuenerat, agendi ius nullum esse ob causas modo expositas iudicare non dubitauimus.

His quidem verbis: *Die weil Kinder, wenn sie keine Nahrung von ihren Aeltern erhielten, Hungers sterben müßten, und eben deswegen, wenn sie gegen selbige die in ihrer Kindheit und Jugend empfangenen Wohlthaten erwidern, daß sie es aus Dankbarkeit, nicht aber in der Absicht, einige Vergüthung dafür zu empfangen, gethan, die rechtliche Vermuthung um so mehr wieder sich haben, je mehr sie im Falle der Dürftigkeit dazu sogar in Rechten verpflichtet sind; Welches allhier, da Kl. sogar selbst anführet, daß ihm seine Mutter in der Wirthschaft Handreichung und Unterstützung geleistet habe, um so weniger Zweifel unterworfen ist; Und wenn derselbe in der That*
Willens

Willens gewesen seyn sollte, des erforderlichen mehrern Aufwands halber von Beklagter, als seiner Schwester einen Beytrag in Gelde zu verlangen, er ihr solches gleich Anfangs eröffnen und sie in Stand setzen sollen, durch abwechselnde Uebernehmung der natural Verpflegung sich dieser Beschwerde zu entledigen, als welche Wahl er derselben zu entziehen nicht vermocht; Oder von der verstorbenen Mutter selbst sich eine gewisse Vergüthung versprechen zu lassen, welches beydes er zu thun verabsäumt: So hat Kls. Suchen nicht statt; es sind jedoch die auf diesen Prozeß verwanten Unkosten gegen einander aufzuheben.

RESPONS. LXXII.

Fideicommissarius haeres a fiduciario scriptus non quouis factio huius dispositioni congruo tanquam haeres in damnum fideicommissi obligatur.

Titius, relicta vidua et filia, vtramque haeredem scripserat; largitus filiae duo millia, reliquam substantiam eius matri hac lege, vt, exceptis quingentis ioachimicis pleno eius dominio relictis, quod praeterea ex haereditate sibi accessisset, simul cum suis bonis, filiae de restituendis omnibus cauenti vtenda fruenda, et haec, filiam puto, defuncta confusam patris matrisque haereditatem, integram et illibatam suis liberis, videlicet

videlicet fideicommittentis nepotibus relinqueret. Nec Titia sine testamento obierat, ut potius filiam itidem sibi haeredem scriptam praeter leuia quaedam legata exteris adscripta, alteri neptium duo, alteri tria millia soluere iusserit, reliquis bonis, sub onere cautionis, restitutionisque post obitum nepotibus praestandae, relictis. Quo facto, filia haereditatem ingressa, postquam exteris legata praestiterat, an iis etiam solvendis obstringeretur, quae suis filiabus adscripta reperirentur, ex me quaerebat.

Fiduciarium testamentum, quatenus fideicommittentis voluntati repugnat, renuente fideicommissario exitum neque in haereditariis neque in propriis fiduciarium bonis habet. Potest enim haeres non solum ad res haereditate comprehensas, sed suas etiam, quin alienas, ad effectum, ut vel sibi comparatas, vel earum pretium legatario soluat, compelli §. 4. I. d. Legat. Quin detrahendi Trebellianicam, in quam tamen fructus imputari scimus, facultas expressa prohibitione excluditur, et fiduciarius ad cautionem fideicommissariam, nisi hanc ei testator necessitatem exemerit, iure adigitur. Quae remissio, si non quantitas fideicommisso expressa apparet, quia vniuersitas sua natura incrementi ac decrementi capax est, id quidem iuris fiduciarium tribuit, ut inter viuos substantiam deminuere valeat, mortis causa vero contra fideicommittentis voluntatem disponere, quocunque demum modo id efficere studeat, in cassum laboret, v. BERGER. in *Oec. Jur.* Lib. II. Tit. IV. §. 32. sub num. 3.

Vt

Vt igitur ad nostram redeamus causam, Titia quidem iure suo, quippe ex voluntate vel potius iussu testatoris inventarium et consignationem suarum rerum ac haereditarium conficere et cauere intermiserat, l. 6. C. ad SCt. Trebellian. iniuria vero usufructum in mariti testamento filiae relictum suo testamento imminuere studuerat.

Quam ob rem si quis omnino inualidum matris testamentum dixerit, erraret vehementer. Testamentum significat legem, vniuersitati bonorum a testatore relictarum scriptam. Adeoque, si iuri consentaneum reperitur, per se subsistit. Quo nihil impediante, varia eius capitula sua quaeque labe concidere possunt, vt vel haeredi accrescant, vel alii cedant. Subsistebat igitur viduae nostrae neque impeditae neque prohibitae testamentum legitime conditum, subsistebant legata, quatenus quingentos ioachimicos eius fidei haud commissos non egrediebantur.

Sed licebat filiae, cuius fauore excessus in legando inualidus reperiatur, iure suo non uti. Licebat contra, matris haereditatem repudiare, bonaque omnia ex patris fidei-committentis voluntate, quam sequi mater adeundo se obligauerat, sibi vindicare. Neque, sola horum apprehensione, metuendum erat, animum pro haerede gestionis declarari. Si eum quidem demum in l. 20. D. d. adquir. l. omitt. haeredit. VLPIANVS dicit pro haerede se gerere, qui aliquid faciat, quasi haeres, quod non tam facti sit, quam animi, quia hoc animo

B

esse

esse debeat, vt velit esse haeres. Ex quo Ictus hic amplius inducit, qui patrem sepeliuerit, existimandum esse, id pietatis potius, quam haeredis animo fecisse. Vt adeo ex haereditatis occupatione Titiae iuniori ex patris fideicommisso non minus, quam ex matris testamento debita, argumentum pro haerede gestioni induci plane non possit. Si per naturam quidem quilibet rebus suis potius consulere voluisse, quam obligationem sibi molestam inire, credendus est.

Obuerti posse videbatur, quaedam facta adeundi animum tam luculenter et indubie demonstrare, vt ne quidem protestatio contraria quicquam contra eam efficere valeat, cuiusmodi exemplum apud LEYSERVM *Spec. CCCLXX. Medit VIII.* occurrit. Ecquid enim actu militanti proficiat assertio, se hostem non esse. Inter haec facta WERNHER *Tom. III. Part. II. Obs. 345.* legatorum solutionem iure suo collocat, cui praeter heredem nemo obligatur.

Quemadmodum vero iuris regulae secundum *l. i. d. R. L.* si in aliquo vitatae apparent, officium suum perdunt, id est, communi loquendi vsu, patiantur exceptionem; In re praesenti probatio contra Titiam iuniorem a legati solutione petita per veniam fiduciariae a fideicommittente datam infirmatur, qua super quingentis thaleris mortis causa disponendi iure potiebatur. Hanc enim quantitatem filia soluendo non egressa erat. Nihilque adeo commiserat, ex quo remissio iuris sibi per fideicommissum debiti argui vere potuisset.

Quippe

Quippe contra omissionem distributionis quingentorum
thalerorum inter legatarios pro rata quantitatis unicuique ad-
scriptae, defensione, *ex d. l. 20. §. 1. d. adquir. l. omittend. hae-
redit.* petita utebatur, illam ex pietate se intermisisse. Existi-
masse enim matrem acerbius afflictam legatorum a se profe-
ctorum deminutione, et maximam partem ademptione, quam
suspensione. Siquidem filiabus adscriptum, se aliquando de-
functa, ex ipsa fideicommissi lege exitum esset habiturum.

Quibus ita comparatis quum nihil apparuisset, quo Ti-
tia iunior de fideicommissio sibi a patre relicto quicquam re-
misisset, et in eius fraudem tanquam haeres matri se obligasse
videretur, patris fideicommissum eandem contra filiarum pe-
titionem tueri, respondere non dubitavi.

RESPONS. LXXIII.

In causa minorennis aliusue privilegiati petitio dilationis, exhibendae probationis causa, saepe consultius intermittitur.

Lex iudiciaria repetitae praelectionis Tit. XX. §. 3. *sq.* si probatio intra tempus lege statutum et sententiā praescriptum, quod sciunt omnes terminum saxonicum esse a re iudicata computandum, perfici non patitur, dilationis petendae veniam dat. Eandemque, modo propositum litem protrahendi iurato negari potest, semel, et, ad privilegiarios quod attinet, bis repetita vice largiendi copiam iudici facit.

Ex quo colligi posse videtur, etiam privilegiarios, si dilationem petere negligant, probationis fieri expertes, ut noua actione et laesionis probatione opus sit. In qua si quis forte opinione est, vehementer errat. Ut potius, quem ad modum contra alia fatalia, quae, quam primum praeterlapsa sunt, laesionem per se inducunt, minorennibus, et qui cum iis eodem privilegio potiuntur, aequè contra elapsum fide probationis, breui manu, id est statim in integrum restitutionis beneficium, modo eodem in re praesenti nondum gausi sint, tribui debeat. Et quoniam hoc iure nemo, nisi lege expressa, vel

senten-

sententia vim iudicati nacta priuatur, in d. §. 4. Tit. XX. vero iudici potestas tribuitur, quin iubetur, litteris, quibus tertiam dilationem concedit, addere comminationem amittendae restitutionis, si intra hoc fatale probatio non exhibeatur, consequitur, consultius esse, eius petitione superfedere.

Qua quidem intermissa, salua vel per longissimum tempus probandi venia, causa quiescit, donec aduersarius probaturi contumaciam accusat. Quo demum facto, sententia fertur, quae intra proximum terminum Saxonicum probandi facultatem iterum tribuit, addita comminatione iacturae restitutionis, ac damnatione in expensas termini aduersae parti restituendas. Quod per se damnosum in causis magni momenti, in quibus probandi media dispersa hinc illinc magno temporis impendio conquirenda sunt, ad tuendam rem ipsam proficere potest.

Ad euincendam huius obseruationis veritatem, si quis praeter ignaros, quos passim produnt acta iudicialia, dubitaret, tot possent iudicata afferri, quot haec scribendi opportunitas non caperet.

Debeo enim hanc iuueni Generosissimo ac ornatissimo,

GOTTLOB LVDOVICO DE POELLNITZ

EQVITI MISNICO

qui vitae adhuc transactae hanc mihi narrationem exhibuit:

B 3

Natus

Natus sum Bendorfi d. 1. Decbr. a MDCCLXXIV.
 patre Carolo Ludouico de Poellnitz, qui munere
 praefecti prouinciae atque cubicularii Serenissimi Electo-
 ris Saxoniae fungitur, et matre Anna Carolina Augusta
 ex gente Pflugia. Qua quidem, vix natus orbatus,
 paucis diebus post ab auo de Pfluge Cancellario et auia
 e gente Weisbachia vsque ad annum sextum in pago, cui
 nomen est Ehrenhahn susceptus ad sensum recti honesti-
 que horum parentum probitate et exemplo excitabar.
 Quum vero pater secundas nuptias iniisset, cum Char-
 lotte de Ponikau, domum redux Mascouium, Reiche-
 lium, Dinterum atque Schroederum praeceptores habui
 domesticos, in quibus potissimum Dintero, qui hoc tem-
 pore munus Pastoris in pago Kitscher ita administrat, vt
 vix ac ne vix quidem melius queat administrari, vel bo-
 narum artium atque litterarum eruditionem et praecepta
 spectes, vel virtutis atque probitatis exemplar, plurimum
 debeo, idemque grato animo agnosco. Anno LXXXVHI.
 ex consilio patris dilectissimi Paedagogium, quod sub
 praesidio Niemeyeri Halae floret, inii, ibique Vossio, et
 deinde Schaumanno ducibus, plurimum reuerendis atque
 celeberrimis, cursum litterarium persecutus sum. Nec
 silentio praetereundus est Hetzelius, qui in arte mathe-
 matica tradenda omnem collocauit operam, mihiq; do-
 cumenta plane singularia amicitiae atque beneuolentiae
 exhibuit. A. LXXXII. Hindenburgio Rectore Ma-
 gnifico

gnifico, in numerum ciuium academicorum receptus, cu-
rae Palmeri nunc Professoris Theologiae in vniuersitate,
quae Giesae constituta est, demandatus sum, cui me plu-
rimum debere publice profiteor. Paulo post a
LXXXXIII. comes atque amicus mihi fuit Kuffsius, qui
omnem fidem in me formando et erudiendo probauit, cui,
si quid profeci, in omnibus iuris prudentiae partibus, la-
tine dicendi et scribendi facultate, siquidem ingenium
exercitationibus priuatissimis acuere studuit, potissimum
debeo, cuius conuersationis ac studii nullo non tempore
summa cum voluptate gratique animi sensu recordabor.

In philosophia praeceptores habui Platnerum, in hi-
storia catholica Hillscherum, in historia naturali Lude-
wigium, in mathesi pura et applicata Toepferum, in
oeconomia Leonhardum, in iure Sammetum b.m. Schnei-
derum, Siegmannum, Weisium, Hauboldum, Erhardum
et Rauium, quibus omnibus me maxime obstrictum gra-
to animo profiteor.

Ille igitur, quem ex his intelligimus in vario litterarum
genere occupatum fuisse, scrutinium, quod pro obtinendo iu-
ris Baccalaureatu vocari consuevit, in collegio nostro iniit,
tantamque praeceptorum et rerum copiam ex iurisprudentia
varii generis, nec non iudiciaria, sibi comparasse responsioni-
bus ad propositas quaestiones probauit, vt eum encomio,
omnino et prae caeteris digni, ornare non dubitauerimus, ac
Peril-

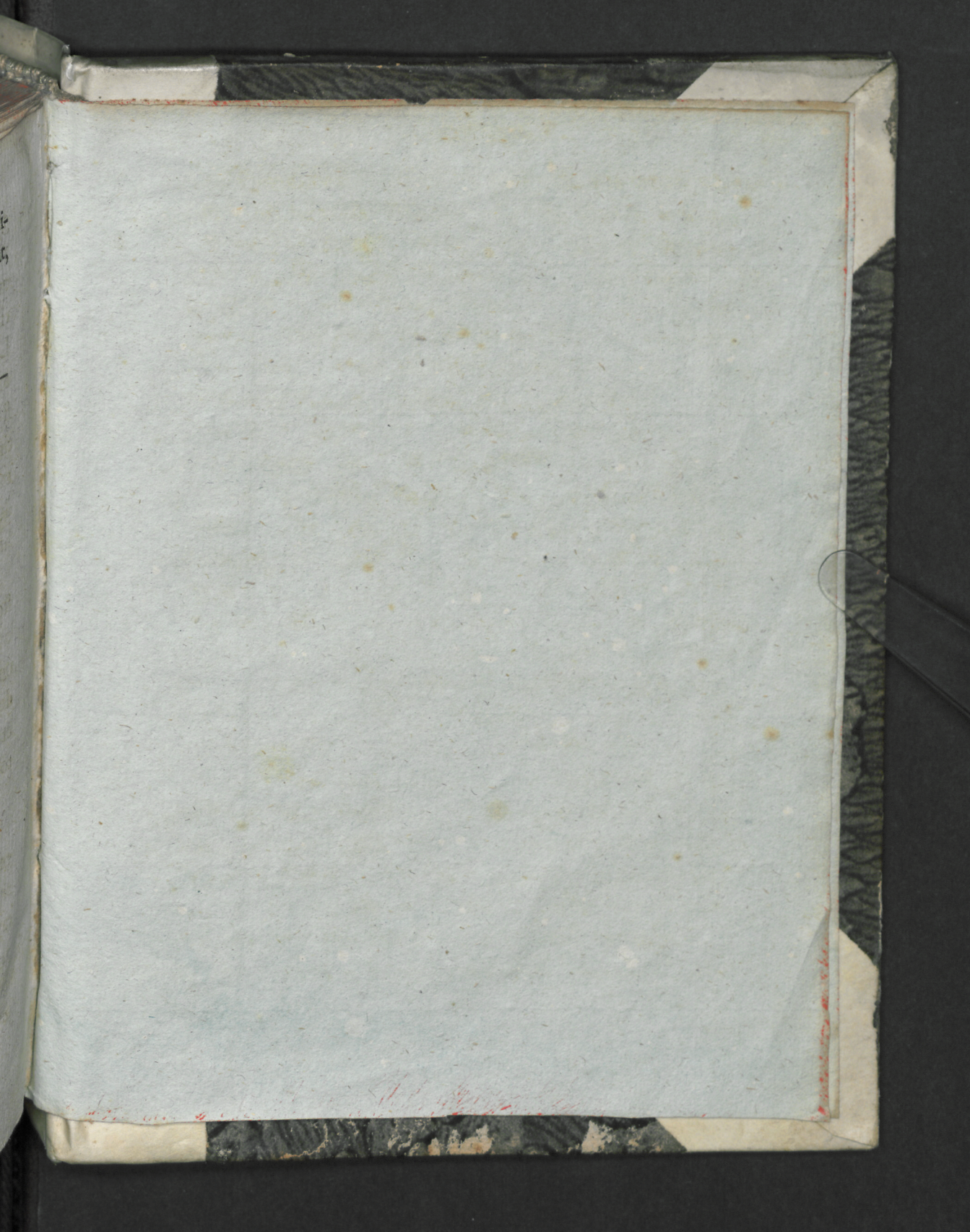
Perillustri Parenti familiae ornamentum, nec non Reipubli-
cae ciuem, de cuius industria bona quaeque sperare liceat,
candido pectore gratulemur.

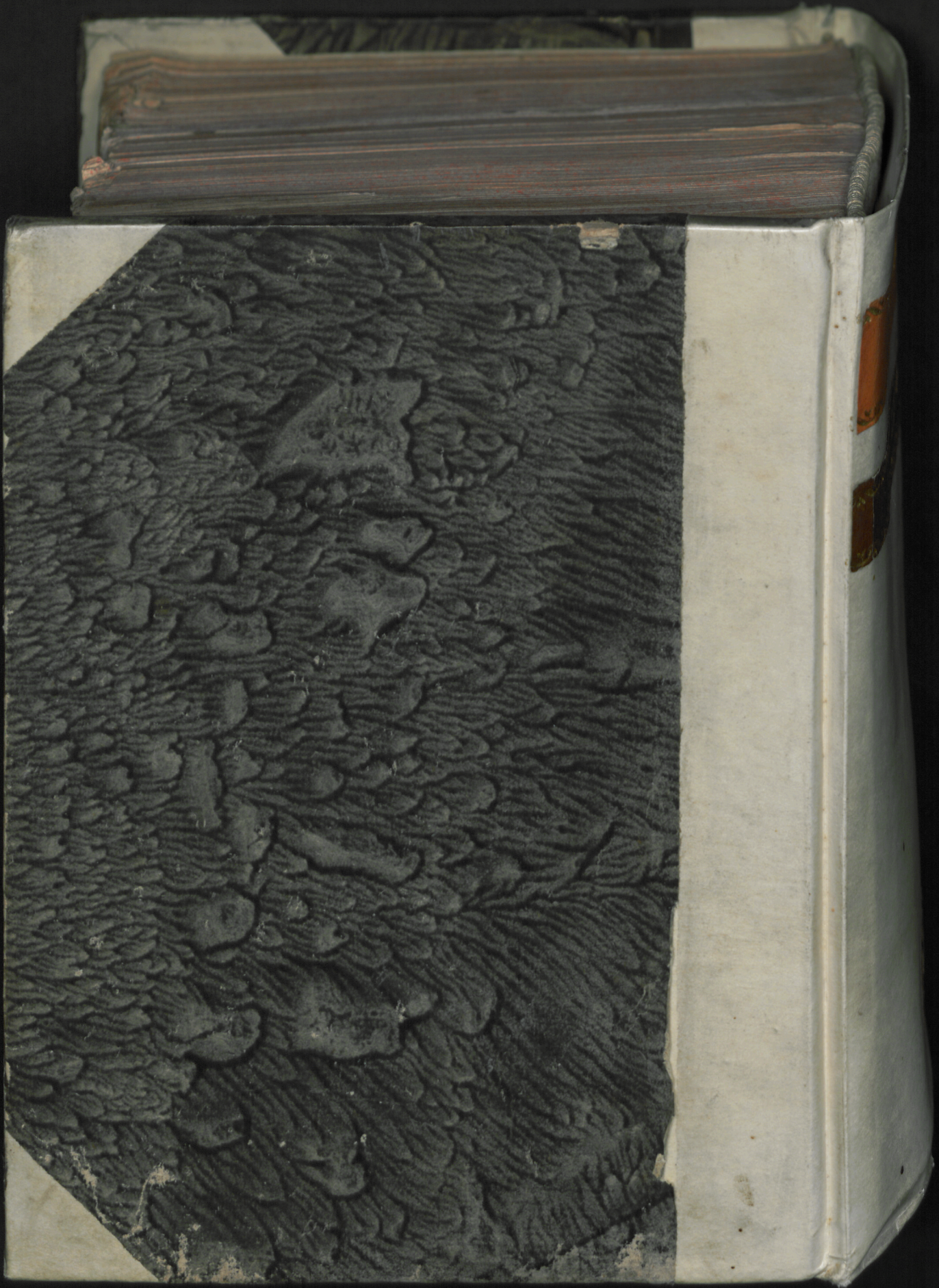
Scribeb. Domin. Laetare A. C. MDCCXCVII.

L I P S I A E
EX OFFICINA SAALBACHIANA

Ille scilicet, quem ex his insignibus in vultu
genere occupatum fuisse, scilicet, quod pro obitu
in Baccalaureum vocati consuevit in collegio nostro
tantumque praecceptorum et vultu consuevit ex insigne
vultu generis, nec non insignibus, hoc consuevit
vultu ad propositas quaestiones respondere, et
omnes et vultu insignibus, vultu insignibus, vultu

gnifico, in numerum ciuium academicorum receptus, cura-
rae Palmeri nunc Professoris Theologiae in vniuersitate,
quae Giesae constituta est, demandatus sum, cui me plu-
rimum debere publice profiteor. Paulo post a
LXXXXIII. comes atque amicus mihi fuit Kuffsius, qui
omnem fidem in me formando et erudiendo probauit, eui,
si quid profeci, in omnibus iuris prudentiae partibus, la-
tine dicendi et scribendi facultate, siquidem ingenium
exercitationibus priuatissimis acuere studuit, potissimum
debeo, cuius conuersationis ac studii nullo non tempore
summa cum voluptate gratique animi sensu recordabor.

In philosophia praeceptores habui Platnerum, in hi-
storia catholica Hillscherum, in historia naturali Lude-
wigium, in mathesi pura et applicata Toepferum, in
oeconomia Leonhardum, in iure Sammetum b.m. Schnei-
derum, Siegmannum, Weisum, Hauboldum, Erhardum
et Rauium, quibus omnibus me maxime obstrictum gra-
to animo profiteor.

Ille igitur, quem ex his intelligimus in vario litterarum
genere occupatum fuisse, scrutinium, quod pro obtinendo iu-
ris Baccalaureatu vocari consuevit, in collegio nostro iniit,
tantamque praeceptorum et rerum copiam ex iurisprudentia
uarii generis, nec non iudiciaria, sibi comparasse responsioni-
bus ad propositas quaestiones probauit, vt eum encomio,
omnino et prae caeteris digni, ornare non dubitauerimus, ac
Peril-

